

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Korszerűbbé váló bankátutalások

Az egész gazdaság nyerhet az átállással

Budapest, 2009. április 9. – Új irányt vehet a magyar pénzforgalom, amivel az egész gazdaság (de különösen a nagyvállalati szféra és a közigazgatás) jelentős költségeket takaríthat meg. Az Egységes Euró Fizetési Övezet (SEPA) szabványainak belföldi átvételét a hazai kereskedelmi bankok és a Magyar Nemzeti Bank támogatják.

A Fizetési Rendszer Fórum keretében együttműködő kereskedelmi bankok és a Magyar Nemzeti Bank úgy döntött, hogy a belföldi bankközi átutalás és beszedés az Egységes Euró Fizetési Övezet (SEPA) eljárásainak és szabványainak megfelelő módon kerüljön jövőben átalakításra.

A Fizetési Rendszer Tanács – amely a Fizetési Rendszer Fórum döntéshozó szerve – megítélése szerint a SEPA átállás gyakorlati előkészületeit 2010-ben érdemes megkezdeni. A Tanács felkérte a Magyar SEPA Egyesületet, hogy szeptember végéig állítson össze egy részletes projektervet, amelynek alapján dönthet a felkészülés megkezdéséről.

A Magyar Nemzeti Bank elkötelezett abban, hogy a SEPA-kezdeményezés várható kedvező hatásait a hazai ügyfelek és pénzforgalmi szereplők már az euró hazai bevezetése előtt is élvezhessék. A jegybank ezért ennek megfelelően alakítja ki a fizetési módok bevezetésének jogi háttérét, és egyéb rendelkezésére álló eszközökkel támogatni fogja a projekt folyamatos haladását.

A SEPA-val kapcsolatos információk folyamatosan elérhetők a Magyar SEPA Egyesület www.sepahungary.hu honlapján. Az Egyesület a jövőben szakmai konferenciákat, előadásokat szervez a SEPA ismeretek elterjesztése, népszerűsítése szándékával.

A Magyar SEPA Egyesület – mivel a fizetési rendszer nem csak a hitelintézetek ügye – nyitott a gazdasági kamarák, szakmai és érdekképviseleti szervek, valamint a gazdálkodó szervezetek csatlakozására.

**Magyar Nemzeti Bank
Magyar SEPA Egyesület**

sajto@mnbb.hu
sepahungary@sepahungary.hu

428-2751
888-0628

HÁTTÉRINFORMÁCIÓ

A pénzforgalmi szolgáltatás a kereskedelmi banki tevékenység fontos eleme. Vállalkozások, intézmények, és szinte minden magánszemély rendszeresen küld, és fogad pénzt bankszámláján. A pénzforgalmi szolgáltatások magas színvonala, kedvező költsége a gazdaság versenyképességéhez, az értékláncban felmerülő adminisztrációs költségek csökkentéséhez jelentős mértékben hozzájárul. Egyes becslések szerint a pénzforgalom korszerűsítésével akár a GDP 0,25%-ának megfelelő költségcsökkenés is elérhető.¹

A SEPA (az Egységes Euró Fizetési Övezet) az Európai Gazdasági Térséget és Svájcot is felölelő földrajzi tér. A SEPA program egységes euró pénzforgalom kialakítására törekszik elsősorban az euróövezetben, de az euróövezeti gazdaságokhoz szorosan kötődő államokban is. A SEPA program beilleszkedik az Európai Unió lisszaboni programjába, mely célul tűzte ki, hogy az Unió a világ technológiai szempontból élenjáró térségévé váljon.

A SEPA fizetési módok technológiai és üzleti szempontból egyaránt a legújabb szabványokat és eljárásokat képviselik. A világon elsőként a SEPA üzenetszabványok tervezéséhez alkalmazzák a pénzügyi üzenetforgalom jövőbeni egységesítését szolgáló új UNIFI ISO 20022 (XML) globális szabványt.

Az euró pénzforgalomban a SEPA átutalás 2008 januárjában jelent meg, míg a kétféle SEPA beszedési megbízás 2009 novemberétől lesz használható. Az új fizetési módok az euró fizetések körében 2010 után fokozatosan fel fogják váltani a régi nemzeti és nemzetközi fizetési módokat.

A magyarországi hitelintézetek részt vesznek a SEPA programban, euróban részben már kínálják a SEPA átutalás, és - 2009 novemberétől - kínálni tervezik a SEPA beszedés lehetőségét ügyfeleik számára.

Az euró bevezetése meg fogja követelni a SEPA fizetési módok hazai fizetési forgalomban történő meghonosítását. Mind az euró átvételére, mind pedig a SEPA fizetési módok belföldi alkalmazására történő felkészülés a gazdaság szereplőitől jelentős erőfeszítéseket fog követelni, a két program méreteit és időtávját tekintve hasonló nagyságrendű feladat.

A magyar bankközösség 2008 tavaszán megalakította a Magyar SEPA Egyesületet, melynek céljai:

- részvétel az Európai Pénzforgalmi Tanács (EPC) keretében folyó fejlesztésekben,
- a SEPA fizetési módok, szabványok kialakításának, bevezetésének támogatása,

¹ A Capgemini 2007. augusztusi - az Európai Bizottság megrendelésére készített - felmérése szerint az EU-ban az ügyfelek pénzforgalomhoz köthető kiadásai elérik a GDP 1,3%-át, készpénzt is hozzászámítva 2,3%-át. A vállalatok pénzforgalmi költségei között - a felmérés szerint - a bankoknak fizetett díjak mindössze 17%-ot tesznek ki. A többi adminisztrációs költség, melynek mértéke függ a pénzforgalmi adatok körétől, pontosságától, és szerkezetének gépi feldolgozhatóságától, illetve a kivétel-kezelési eljárások számától.

- az érdekelt magyar szervezetek támogatása a SEPA-hoz történő csatlakozásban, és a SEPA környezetben történő működés során.

A Magyar SEPA Egyesület 2008 nyarán hozta létre azt a munkacsoportot, melynek feladata a SEPA fizetési módok belföldi bevezetésének előnyeit és hátrányait feltáró tanulmány elkészítése volt. A Fizetési Rendszer Tanács támogató döntését a tanulmány alapján hozta meg.

A SEPA fizetési módok bevezetése munkacsoport arra a kérdésre keresett választ, hogy érdemes-e Magyarországnak vállalkozni a SEPA átutalás, és a SEPA beszedés szabványai forint pénzforgalomban történő meghonosítására. Megvizsgálták, hogy a SEPA program megvalósítása hozzávetőlegesen mennyi időt igényelne, és a megvalósítást milyen módon érdemes ütemezni.

Az európai SEPA program megvalósításának végső befejezési határideje körül bizonytalanság mutatkozik. Noha az Európai Unió Tanácsa, az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank, valamint a bankszektort tömörítő Európai Pénzforgalmi Tanács elkötelezettek a program megvalósítása mellett, az európai vállalati szektornak még nagy lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a SEPA átállítás megvalósulhasson. Valószínűleg rendeleti úton fogják meghatározni azt a végső időpontot, amíg a SEPA fizetési módokkal párhuzamos, régi fizetési módok használatát meg kell szüntetni az európai fizetéseknél.

Figyelembe véve azt a tényt, hogy a magyarországi pénzforgalom fejlesztése ebben az évtizedben az évtized elején indított SEPA programra is tekintettel visszafogott volt, elérkezett a magyar pénzforgalom reformjának ideje.

A munkacsoport egy széleskörű kérdőíves felmérésre, szakirodalmi adatokra, néhány kereskedelmi bankon belüli szakértői elemzésekre támaszkodott. A tanulmány három forráskönyvet:

- a kivárást, halogatást;
- az euró felkészüléssel párhuzamos SEPA felkészülést
- a belföldi SEPA átállítás azonnali megkezdését

tekintett át az erős és gyenge pontok, a lehetőségek és a veszélyek feltárására irányuló SWOT elemzési módszerrel.

A tanulmány szerint a SEPA felkészülés időigénye három - három és fél év. Ez az időszak elegendő a vállalatok felkészülésére és zökkenőmentes átállítására is. A tanulmány szerint az átállítás fő nyertesei a vállalatok és a lakosság.

A tanulmány rámutat arra, hogy a SEPA fizetési szabványok bevezetése a magyar pénzforgalomban nem alapozható kizárólag a bankok önszabályozására. A Magyar Nemzeti Bank – és más állami szervek – aktív irányítása és szabályozó szerepe nélkülözhetetlen.

Különösen fontos a vállalati szektor bevonása a SEPA átállításba, és az átállítás ütemes lebonyolításának szabályozói eszközökkel történő támogatása. A vállalati szektor részvétele nélkül a SEPA fizetési módok egyik fő előnye, a végponttól végpontig terjedő automatizált feldolgozás aligha valósítható meg. A SEPA fizetési szabványok bevezetésében az államnak nemcsak szabályozóként, de az országos

fizetési forgalom kiemelkedő jelentőségű szereplőjeként is kulcsszerepet kell vállalnia . A kincstári fizetések SEPA átállítása, valamint a SEPA szabványok használatának kikövetelése az állami szervek részéről katalizáló hatást gyakorol a vállalkozások átállására is.

A Fizetési Rendszer Tanács megítélése szerint a program ismert időigénye mellett a SEPA átállást 2010-ben érdemes megkezdeni. Konkrét döntést a program megindításáról azonban a felkészülési feladatok részletes kidolgozása és áttekintése alapján, 2009 őszén, lehet hozni.

FOGALMAK

Fizetési Rendszer Fórum (FRF): a hazai pénzforgalom fejlesztése érdekében működő, jogi személyiséggel nem rendelkező szerveződés. A Fórum három szintje: a Tanács, a munkabizottságok és a munkacsoportok. A Fórum tagjai a Magyar Nemzeti Bank, a Bankszövetség, kereskedelmi bankok, a Magyar Államkincstár, a GIRO Zrt. és a KELER Zrt.

Fizetési Rendszer Tanács: Az FRF szervezetének legfelső szintjén álló szakmai, konzultatív fórum. A Tanács tagjai a tagszervezetek felső vezetői. A Tanács társelnökei a Magyar Nemzeti Bank alelnöke és a Magyar Bankszövetség elnöke. A Tanács évente kétszer ülésezik. A Tanács határozatokat hoz, amit a résztvevő szervezetek hajtanak végre.

Magyar SEPA Egyesület: Egyesületi formában működő szervezet, melynek célja részvétel az Európai Pénzforgalmi Tanács (EPC) keretében folyó fejlesztésekben, a SEPA fizetési módok, szabványok kialakításának, bevezetésének támogatása, továbbá az érdekelt magyar szervezetek támogatása a SEPA-hoz történő csatlakozásban, és a SEPA környezetben történő működés során. Az Egyesület titkársággal, honlappal (www.sepahungary.hu) rendelkezik. Az Egyesület tagjai intézmények, amelyek lehetnek rendes és pártoló tagok.

SEPA: A „Single Euro Payments Area” (Egységes euro fizetési övezet vagy más fordításban egységes euro pénzforgalmi térség) kifejezésből képzett mozaikszó. A SEPA egyfelől földrajzi térség, másfelől az egységes euró fizetési (pénzforgalmi) övezet létrehozását célzó program elnevezése. A cél az, hogy a SEPA-n belül egy bankszámla és egy bankkártya elegendő legyen a számlatulajdonos fizetési forgalmának lebonyolításához, az övezet egészében harmonizált eljárások és szabványok támogassák az európai fizetéseket.

Európai Pénzforgalmi Tanács (EPC): Az EPC az európai pénzforgalmi szolgáltató ágazat döntéshozó szerve, ami felügyeli is döntéseinek végrehajtását. Az EPC-t a meghatározó európai bankok, valamint hitelintézeti és takarékszövetkezeti szövetségek hozták létre. A döntéshozó Plenáris Testületben minden SEPA tagország pénzforgalmi súlyának megfelelően képviselteti magát. Az EPC keretében különféle munkabizottságok és munkacsoportok végzik a döntéshozó tevékenységet. Az EPC a belga jog alapján működő nonprofit egyesület.

Európai Gazdasági Térség (EGT): Az Európai Unió 27 tagállama, és az EFTA tagállamai (Norvégia, Izland, Liechtenstein) által alkotott egységes gazdasági övezet.

UNIFI: Egységes, nyílt pénzügyi üzenetszabvány építőkészlet, ami pénzügyi üzenetek fejlesztésének alapja (**UNI**versal **F**inancial **I**ndustry message scheme), és amit az ISO kezdeményezésére alakítottak ki. Az UNIFI maga nem üzenetszabvány, hanem az üzenetszabványok kifejlesztésének receptje. Három elemből áll: a fejlesztési módszertanból, a regisztrációs eljárásból és a központi adattárból. Az ISO az XML szintaxist ajánlja az UNIFI alapú üzenetekhez.

ISO: Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (**I**nternational **S**tandard **O**rganisation)

XML: Leíró metanyelv (**eX**tended **M**arkup **L**anguage), amit elsősorban az IP (Internet Protocol) technológiával együtt használnak.

Lisszaboni Program: Az Európai Unió 2005-ös programja, amely azt célozta meg, hogy az EU a világ legdinamikusabb, és legversenyképesebb tudásalapú gazdaságává váljon.